

**Nr 126. Motion av Caroline Andersson m fl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning**  
**KSN-2012-1168**

Kommunfullmäktige

*Förslag till beslut*

*Kommunstyrelsen* föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen i enlighet med föredragningen i ärendet.

Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V) reserverar sig i form av särskilt yttrande enligt *bilaga 4*.

Uppsala den 22 maj 2013  
På kommunstyrelsen vägnar

*Fredrik Ahlstedt/Per Davidsson*

I avgörandet deltagande: Fredrik Ahlstedt, Cecilia Forss, Liv Hahne, Magnus Åkerman (alla M), Mohamad Hassan, Cecilia Hamenius (båda FP), Stefan Hanna (C), Ebba Busch (KD), Marlene Burwick, Erik Pelling, Ulrik Wärnsberg, Hilde Klasson (alla S), Maria Gardfjell, Frida Johnsson (båda MP) och Ilona Szatmari Waldau (V).

Dessutom närvarande: Mats Gyllander, Christopher Lagerqvist, Simone Falk (alla M), Peter Nordgren (FP), Karin Ericsson (C), Irene Zetterberg, Milischia Rezai (båda S) och Rickard Malmström (MP).

*Ärendet*

Caroline Andersson m fl (alla S) har i motion, väckt vid sammanträde den 26 november 2012, yrkat att kommunfullmäktige beslutar att ge kulturnämnden i uppdrag att teckna avtal om biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter med syftet att göra böcker lättillgängliga för äldre och att främja folkbildningen för alla kommuninvånare.  
*Ärendets bilaga 1*

*Remissbehandling*

Motionen har remitterats till kulturnämnden (*bilaga 2*) och till äldrenämnden (*bilaga 3*)

Kulturnämnden hänvisar till att nämnden den 17 januari 2013 beslutat att i folkbiblioteksavtalet 2013 med Vård och bildning säkerställa äldres tillgång till biblioteksservice. Det görs genom att åter erbjuda uppsökande biblioteksverksamhet till äldreboenden i samma omfattning som tidigare, då uppdraget gavs från äldrenämnden.

Äldrenämnden hänvisar till att kulturnämnden nu har givit besked om att de funnit det möjligt att fortsätta med "bibliotekens uppsökande verksamhet" som en särskild kultursatsning. Äldrenämnden finner detta glädjande och föreslår att kommunstyrelsen ska finna motionen besvarad. Därutöver redovisar äldrenämnden att de genom flertalet uppdrag säkrat varje äldres rätt till adekvat, stimulerande och meningsfull vardag på vårdboendena. Det ligger i utförarnas uppdrag och kompetens att avgöra vilken insats som ska användas för att den enskildes förmåga antingen ska rehabiliteras, habiliteras eller ge en meningsfull tillvaro - där bokläsning är ett exempel på aktivitet.

*Reservation* i form av särskilt uttalande har lämnats av Caroline Andersson (S).

*Föredragning*

För att säkerställa äldres tillgång till biblioteksservice har kulturnämnden för 2013 tecknat avtal om såväl uppsökande biblioteksverksamhet till äldreboenden som *Boken kommer*-service till enskilda personer.

Något beslut med anledning av motionen erfordras därför inte.

*Ekonomiska konsekvenser*

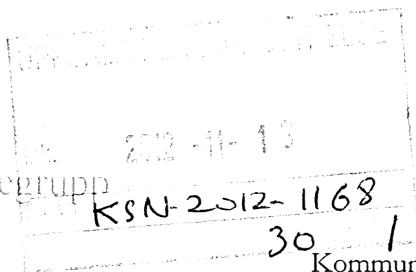
Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

*Särskilt yttrande från (S), (MP) och (V) i ärende 15. Motion av Caroline Andersson m fl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning*

Vi är mycket glada över att ha bidragit till att kulturnämnden återigen åtagit sig uppdraget att teckna avtal angående biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter. Medan äldrenämndens och kulturnämndens borgerliga majoriteter

initialt dividerade om att frågan om bibliotekservice och folkbildning skulle skrivas in ett avtal gentemot respektive utförare hade vi förnuftet att driva på en lösning som innebär att nämnderna de facto följer sin arbetsordning, dvs. att kulturnämnden faktiskt tar ansvar för det som ligger inom deras ansvarsområde - kultur, bibliotek och allmän folkbildning. Det tog i och för sig ett tag innan polletten ramlade ner hos den borgerliga majoriteten, men nu har de glädjande tagit sitt förnuft till fånga och fullföljt motionärernas förslag till kommunfullmäktige.

*Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet*



Uppsala 2012-10-25

Kommunfullmäktige i Uppsala

Motion till kommunfullmäktige

## Säkerställ äldres tillgång till böcker och folkbildning!

Enligt Bibliotekslagen skall alla medborgare ha tillgång till ett folkbibliotek. Detta med syftet att främja intresse för läsning och litteratur, information, upplysning och utbildning samt kulturell verksamhet. Bibliotekslagen säger även att folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionshinder, invandrare och andra minoriteter bl.a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov.

I Uppsala kommun har detta i lag fastställda uppdrag bland annat realiserats genom bibliotekens så kallade uppsökande service (biblioteksservice) till vårdboenden, dagverksamheter och korttidsvård. Boklådor har levererats till äldreomsorgens verksamheter som består av faktaböcker, ljud- och talböcker, romaner, deckare, böcker med stor stil, bildverk, tidskrifter samt musik. Boklådorna har också haft böcker på andra modersmål än svenska. Önskemål på innehåll har kommit från enskilda, anhöriga eller verksamheternas utsedda kontaktperson som fångar upp olika intressen. Under 2011 har totalt 23 310 titlar lånats ut till äldreomsorgen. 17 vårdboenden har också fått besök av en bibliotekarie som kunnat erbjuda upplysningar och allmän information om bokutbudet.

I Uppsala kommun är det kulturnämnden som ansvarar för kultur och bibliotek, samt allmän folkbildning. Kulturnämnden har tidigare varit finansär av den bokservice som äldrenämndens verksamheter tagit del av. Med anledning av att kulturnämnden under föregående mandatperiod ansåg sig ha ett begränsat ekonomiskt utrymme valde man att säga upp avtalet om bibliotekens uppsökande service. Äldrenämnden gick då in och tog på sig finansieringsansvaret då man dels ville säkra denna biblioteksservice till äldre, dels hade ett bättre ekonomiskt läge. Om detta var rimligt eller inte är det lätt att vara efterklok kring. Det kan dock konstateras att äldrenämnden nu har ekonomiska svårigheter och prognostiserar ett underskott under år 2012. För att klara sitt vård- och omsorgsuppdrag enligt Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen har nämnden behövt se över sina övergripande kostnader och renodla sitt uppdrag till det som står i nämndens arbetsbeskrivning. I arbetsbeskrivningen ingår inte att ansvara för bibliotek.



Vid sidan av biblioteksservice finns även servicen Boken kommer. Den innebär att man som enskild får ringa till biblioteket och beställa de böcker man själv vill ha. De som bor på vårdboenden kan dock ibland ha funktionsnedsättningar som gör att de inte själva kan ringa in och beställa böckerna, eller packa upp samt packa i de böcker som lånats. I utförarnas ansvar ligger förvisso att hjälpa den enskilde att beställa de böcker som han eller hon efterfrågar via Boken kommer. Tjänsten, bokservice, som genom att tillhandahålla boklådor och extra stöd i form av bibliotekariekompetens, har dock inneburit att böcker inom äldreomsorgens verksamheter har funnits mer lättillgängliga. Man har själv kunnat gå och "skrota och rota" bland böckerna, och boenden som kanske inte på eget initiativ har valt att beställa böcker via "Boken kommer" har ändå på ett enkelt sätt haft åtkomst till kvalitativ litteratur. Böckerna som skickats ut via Bokservice har också använts i grupp: Demensavdelningar som får bildverk och musik, dagverksamheter och träffpunkter som använder materialet för teman, studiecirkel och minnesträning. Dessa omfattas inte av Boken Kommer som är avsett för enskilda personer i eget boende.

Böcker är en fundamental del av vår samhällskultur och berikar våra liv. De ska vara tillgängliga för alla människor, oavsett ålder eller hälsa, oavsett om man bor på vårdboende eller deltar i dagverksamhet. Det är mot ovanstående resonemang rimligt att den arbetsordning som finns inom Uppsala kommun respekteras och att Kulturnämnden därmed återtar sitt ansvar för biblioteksservice till äldre.

**Med anledning av ovanstående föreslås kommunfullmäktige besluta:**

**Att** ge kulturnämnden i uppdrag att teckna avtal om biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter med syftet att göra böcker lättillgängliga för äldre och att främja folkbildningen för alla kommuninvånare.

Socialdemokraterna

		
Caroline Andersson Ledamot (S)	Marlene Burwick Kommunalråd (S)	Agneta Eriksson Ledamot (S)

Handläggare  
Strömberg Annika

Datum  
2013-02-14

Diarienummer  
KTN-2012-0716

2013-02-13

KSN-2012-1168  
30 8

Kommunstyrelsen

## Yttrande - Remiss: Motion av Caroline Andersson m fl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning, KSN-2012-1168

Kulturnämnden har tagit del av rubricerat ärende och vill här anföra följande.

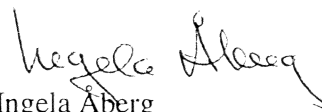
Kulturnämnden har den 17 januari 2013 beslutat att i folkbiblioteksavtalet 2013 (med Vård och bildning) säkerställa äldres tillgång till biblioteksservice. Det görs genom att åter erbjuda uppsökande bibliotekverksamhet till äldreboenden i samma omfattning som tidigare, då uppdraget gavs från äldrenämnden.

I biblioteksavtalet ingår även att erbjuda *Boken kommer*-service till enskilda personer. Alla som efterfrågat *Boken kommer* har hittills kunnat få ta del av den verksamheten. I biblioteksavtalet 2010 ingick att vid behov utöka antalet *Boken kommer*- låntagare så att personer på äldreboenden också omfattades av servicen, inte bara de i enskilt boende.

Kulturnämnden



Eva Edwardsson  
ordförande



Ingela Åberg  
nämndsekreterare

Plats och tid Lokföraren, Stationsgatan 12, Uppsala, kl 15.00-17.10.

Beslutande	Eva Edwardsson (FP) ordf Ulla-Stina Claesson (V) vice ordf Anna-Karin Westerlund (M) Bertil Norbelie (M) Margareta Fernberg (M) Annette Stavenow Mansnérus (C) Alfonso Marin (KD) Bo Östen Svensson (S) Beatriz Hedvåg (S) Agneta Erikson (S) Küllike Montgomery (MP)	Ersättare	Carina Kvist (M) Helena Ling (FP) §§ 18-31 Dick Jansson (S) Soraja Nadimpour (S) Finn Hedman (MP)
------------	---	-----------	---

Övriga deltagande Magnus Elfwendahl ställföreträdande chef för kulturkontoret, Sara Håkansson stadsarkivarie, Annika Strömberg kulturstrateg, Ingela Åberg nämndsekreterare, Fia Söderberg verksamhetscontroller, Pia Sörås Staflin kulturstrateg, Erik Lindblad arkivarie, Kajsa Reslegård praktikant, Marcus Mohall praktikant och Jessica Helander praktikant.

Utses att justera Ulla-Stina Claesson (V)

Justeringens plats och tid Kulturkontoret 2013-02-25

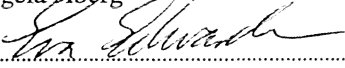
Underskrifter

Sekreterare

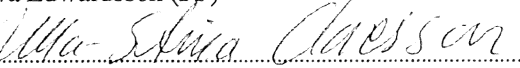
  
Ingela Åberg

Paragrafer 18-37

Ordförande

  
Eva Edwardsson (FP)

Justerande

  
Ulla-Stina Claesson (V)**ANSLAG/BEVIS**

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ

Kulturnämnden

Sammanträdesdatum 2013-02-14

Datum för anslags nedtagande 2013-03-19

Datum för

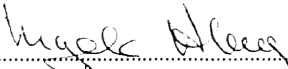
anslags uppsättande 2013-02-25

Besvärstiden utgår 2013-03-18

Förvaringsplats för protokollet

Kulturkontoret, Stationsgatan 12, Uppsala

Underskrift

  
Ingela Åberg nämndsekreterare

Justerandes sign



Utdragsbestyrkande

Ulla-Stina Claesson (V) yrkar att meningen ” Det krävs dock att medborgarnas behov av parkeringsmöjligheter tillgodoses på ett tillfredställande sätt så att stadskärnans karaktär av social och kulturell mötesplats inte går förlorad på grund av minskad tillgänglighet” stryks från sammanfattningen och kulturnämndens ställningstagande.

**Beslutsgång**

Ordföranden frågar om det är nämndens mening att bifalla ordförandens yrkande.

Ordföranden frågar om det är nämndens mening att bifalla Ulla-Stina Claessons (V) yrkande.

Ordföranden finner att nämnden har beslutat att bifalla ordförandens yrkande.

...

**§ 33****Remiss: Motion av Caroline Andersson m fl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning. KTN 2012-0716****Beslut**

**att** anta upprättat förslag till yttrande, samt


**att** till kommunstyrelsen avge upprättat yttrande med anledning av Caroline Anderssons m fl (alla S) motion om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning.

**Ärendet**

I ärendet föreligger kulturkontorets förslag till beslut 2013-01-22.

Kulturnämnden har ombetts yttra sig över en motion om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning. Motionärerna vill att kulturnämnden ges i uppdrag att teckna avtal om biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter med syfte att göra böcker lättillgängliga för äldre och att främja folkbildningen för alla kommuninvånare. Kulturnämnden har, i och med sitt avtal om folkbiblioteksverksamhet 2013 med Vård och bildning, säkerställt att bosatta på äldreboenden åter kan ta del av uppsökande biblioteksverksamhet i samma omfattning som tidigare, då uppdraget gavs via äldrenämnden.

...



Handläggare  
Hedberg Jenny  
Nordström-Liiv Gunvor

Datum  
2013-02-27

Diarienummer  
ALN-2012-0222.40

Kommunstyrelsen

2013-03-07  
KSN-2012-1168  
30 4

### Yttrande över Motion av Caroline Andersson mfl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning, KSN-2012-1168

Kommunstyrelsen har begärt äldrenämndens yttrande i rubricerat ärende. Äldrenämnden framför följande synpunkter.

Äldrenämnden anser att frågan om tillgång till litteratur för äldre innehåller flera dimensioner. Den första handlar om alla medborgares lagstadgade rätt till tillgång till böcker. Detta säkras i Uppsala kommun genom konceptet "Boken kommer" som genomförs på uppdrag av Kulturnämnden. Denna tjänst kan användas även av personer som bor på vårdboenden eller inte kan beställa böcker själv utan behöver hjälp av anhörig, god man eller personal på vårdboendet.

Den andra delen handlar om varje äldres rätt till adekvat stimulerande och meningsfull vardag på vårdboendena. Denna rätt ska säkras genom flertalet uppdrag som finns formulerade i nämndens avtal till utförarna. Det ligger i utförarnas uppdrag och kompetens att för till exempel en person med demens avgöra vilken typ av insatser som ska användas för att den enskildes förmåga antingen ska rehabiliteras, habiliteras eller ge en meningsfull tillvaro. Taktill massage, promenader, musik, målning, djur i vården eller bokläsning är alla exempel på denna typ aktiviteter.

Den tredje dimensionen handlar om den extra kultursatsning som Kulturnämnden tidigare hållit med till vårdboenden med namnet "bibliotekens uppsökande verksamhet". Denna extra satsning tog Äldrenämnden över från Kulturnämnden för några år sedan. Äldrenämnden gjorde under 2012 bedömningen att den enskildes lagstadgade rätt till böcker säkras genom den första delen beskriven ovan och den enskildes rätt till en värdig och kvalitativ äldreomsorg säkras genom den andra delen beskriven ovan. Äldrenämnden ansåg därför att bokatillgången för äldre vara säkrad och att vi givet det ekonomiska utrymmet kunde avsluta detta uppdrag.



Kulturnämnden har nu givit besked om att de funnit det möjligt att fortsätta med "bibliotekens uppsökande verksamhet" som en särskild kultursatsning. Äldrenämnden finner detta glädjande. Med anledning av detta förslår vi kommunstyrelsen finna motionen besvarad.

Äldrenämnden



Ebba Busch  
Ordförande



Annie Arkebäck-Morén  
Sekreterare

**SAMMANTRÄDESPROTOKOLL**

Sammanträdesdatum: 2013-02-27

## § 34

**Yttrande över Motion av Caroline Andersson mfl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning  
ALN-2012-0222.40****Beslut**

Äldrenämnden beslutar

**att** avge reviderat yttrande till kommunstyrelsen enligt upprättat förslag.**Reservationer**Caroline Andersson (S) lämnar ett särskilt uttalande enligt **bilaga 2**.**Ärendet**


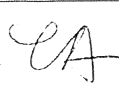
Förslag till skrivelse föreligger 2013-01-29 från kontoret för hälsa, vård och omsorg.

Äldrenämnden har ombetts yttra sig över en motion om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning. I motionen föreslås att kulturnämnden ges i uppdrag att teckna avtal om biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter med syfte att göra böcker lättillgängliga för äldre och att främja folkbildningen för alla kommuninvånare. Kulturnämnden har, i och med sitt avtal om folkbiblioteksverksamhet 2013 med Vård och bildning, säkerställt att bosatta på äldreboenden åter kan ta del av uppsökande biblioteksverksamhet i samma omfattning som tidigare, då uppdraget gavs via äldrenämnden.

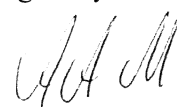
**Yrkande**Ordföranden Ebba Busch (KD) yrkar på ett nytt yttrande i enlighet med **bilaga 3**.

Övriga nämndledamöter bifaller yrkandet.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande



(Bilaga 3, § 34, äldrenämnden 2013-02-27)

Förslag till ändringar och tillägg från Alliansen:

3.08

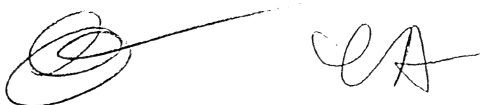
att avge följande yttrande till kommunstyrelsen

Äldrenämnden anser att frågan om tillgång till litteratur för äldre innehåller flera dimensioner. Den första handlar om alla medborgares lagstadgade rätt till tillgång till böcker. Detta säkras i Uppsala kommun genom konceptet "Boken kommer" som genomförs på uppdrag av Kulturnämnden. Denna tjänst kan användas även av personer som bor på vårdboenden eller inte kan beställa böcker själv utan behöver hjälp av anhörig, god man eller personal på vårdboendet.

Den andra delen handlar om varje äldres rätt till adekvat stimulerande och meningsfull vardag på vårdboendena. Denna rätt ska säkras genom flertalet uppdrag som finns formulerade i nämndens avtal till utförarna. Det ligger i utförarnas uppdrag och kompetens att för till exempel en person med demens avgöra vilken typ av insatser som ska användas för att den enskildes förmåga antingen ska rehabiliteras, habiliteras eller ge en meningsfull tillvaro. Taktill massage, promenader, musik, målning, djur i vården eller bokläsning är alla exempel på denna typ aktiviteter.

Den tredje dimensionen handlar om den extra kultursatsning som Kulturnämnden tidigare hållit med till vårdboenden med namnet "bibliotekens uppsökande verksamhet". Denna extra satsning tog Äldrenämnden över från Kulturnämnden för några år sedan. Äldrenämnden gjorde under 2012 bedömningen att den enskildes lagstadgade rätt till böcker säkras genom den första delen beskriven ovan och den enskildes rätt till en värdig och kvalitativ äldreomsorg säkras genom den andra delen beskriven ovan. Äldrenämnden ansåg därför att boktillgången för äldre vara säkrad och att vi givet det ekonomiska utrymmet kunde avsluta detta uppdrag.

Kulturnämnden har nu givit besked om att de funnit det möjligt att fortsätta med "bibliotekens uppsökande verksamhet" som en särskild kultursatsning. Äldrenämnden finner detta glädjande. Med anledning av detta förslår vi kommunstyrelsen finna motionen besvarad.



(Bilaga 2, § 34, äldrenämnden 2013-02-27)

Äldrenämnden  
Ärende 3.08  
Socialdemokraterna

**SÄRSKILT UTTALANDE**

1 (1)

**2013-02-27**

**Yttrande över motion av Caroline Andersson mfl (s) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning**

Socialdemokraterna är mycket glada över att ha bidragit till att kulturnämnden återigen åtagit sig uppdraget att teckna avtal angående biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter. Medan äldrenämndens och kulturnämndens borgerliga majoriteter initialt dividerade om att frågan om biblioteksservice och folkbildning skulle skrivas in ett avtal gentemot respektive utförare hade Socialdemokraterna förnuftet att driva på en lösning som innebär att nämnderna de facto följer sin arbetsordning, dvs. att kulturnämnden faktiskt tar ansvar för det som ligger inom deras ansvarsområde – kultur, bibliotek och allmän folkbildning.

Det tog i och för sig ett tag innan polletten ramlade ner hos den borgerliga majoriteten, men nu har de glädjande tagit sitt förnuft till fånga och fullföljt Socialdemokraternas förslag till fullmäktige.

Two handwritten signatures are present at the bottom of the page. The one on the left is a stylized, circular signature, and the one on the right consists of the letters 'CA' in a cursive script.

## Särskilt yttrande från (S), (MP) och (V) i ärende 15. Motion av Caroline Andersson m fl (alla S) om att säkerställa äldres tillgång till böcker och folkbildning

Vi är mycket glada över att ha bidragit till att kulturnämnden återigen åtagit sig uppdraget att teckna avtal angående biblioteksservice till äldreomsorgens verksamheter. Medan äldrenämndens och kulturnämndens borgerliga majoriteter initialt dividerade om att frågan om biblioteksservice och folkbildning skulle skrivas in ett avtal gentemot respektive utförare hade vi förnuftet att driva på en lösning som innebär att nämnderna de facto följer sin arbetsordning, dvs. att kulturnämnden faktiskt tar ansvar för det som ligger inom deras ansvarsområde - kultur, bibliotek och allmän folkbildning. Det tog i och för sig ett tag innan polletten ramlade ner hos den borgerliga majoriteten, men nu har de glädjande tagit sitt förnuft till fånga och fullföljt motionärernas förslag till kommunfullmäktige.